

Štát a právo

Ročník 11

2024

2-3

Vyberáme z obsahu

Spôsobilý dedič

Nečinnosť správcu dane v kontexte otázky žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy a ústavnej sťažnosti

Professional Standards for Individuals Performing Independent Technical Functions in Construction



Štát a právo

State and law

Redakčná rada

Predseda redakčnej rady:

doc. JUDr. Adrián Vaško, PhD. *Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela*

Podpredsedovia redakčnej rady:

Mult. Dr.h.c. prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc. *Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela*

Členovia:

prof. Dr. habil. Jozef Ciagwa *Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Śląski w Katowicach*

prof. JUDr. Ľubor Cibulka, CSc. *Právnická fakulta Univerzity Komenského*

prof. JUDr. Jozef Králik, CSc., MBA, *Fakulta práva Janka Jesenského, Vysoká škola Danubius*

prof. JUDr. Mojmír Mamojka, PhD., ml. *Akadémia policajného zboru*

prof. JUDr. Igor Palúš, CSc. *Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik*

Mult. Dr.h.c. prof. JUDr. Viktor Porada, DrSc. *Vysoká škola Karlovy Vary*

Prof. Habil. Dr. Gintaras Švedas, *Faculty of Law, Vilnius University, Vilnius, Lithuania*

prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. *Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika*

prof. JUDr. Eduard Burda, PhD. *Právnická fakulta Univerzity Komenského*

dr hab. Celina Nowak, prof. INP PAN, *Polish Academy of Sciences, Institute of Legal Sciences, Warsaw, Poland*

doc. JUDr. Pavel Salák, PhD. *Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brne*

doc. PhDr. Vladimír Segeš, PhD. *Vojenský historický ústav*

dr hab. Piotr Szymaniec, prof. PWSZ, *Angelus Silesius University of Applied Sciences in Walbrzych -Walbrzych, Poland*

doc. JUDr. Vladimír Zoubek, CSc. *Policejní akademie České republiky v Praze*

Výkonný redaktor:

JUDr. Aneta Kšenzighová PhD., MBA, *Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela* aneta.ksenzighova@umb.sk

Jazyková úprava:

Mgr. Zuzana Mičková, PhD.

Obsah

Aktuálna judikatúra Súdneho dvora Európskej únie k právu byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Rozhodnutie vo veci C-569/20, trestné konanie proti IR). <i>Bianka Bilasová</i>	72
Spôsobilý dedič <i>Daniela Gandžalová</i>	81
Vybrané otázky navrhovaných zmien právnej úpravy spoločnosti s ručením obmedzeným (porovnanie s českým a nemeckým modelom) <i>Radka Kopčová</i>	92
Evropský zatýkací rozkaz – minulosť, prítomnosť a budúcnosť <i>Štěpán Kořínek</i>	112
Zmluva o dielo v kontexte počítačového programu vytvoreného na objednávku <i>Silvia Kratochvilová</i>	130
Zmeny v slovenských daňových predpisoch a ich následky <i>Soňa Kubincová - Tatiana Jamrichová</i>	143
Nečinnosť správcu dane v kontexte otázky žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy a ústavnej sťažnosti <i>Júlia Ondrová - Michal Úradník</i>	156
Professional Standards for Individuals Performing Independent Technical Functions in Construction <i>Joanna Smarż</i>	165
Z vedeckého života Správa o konaní konferencie <i>Lubica Saktorová – Michael Krajňák</i>	178

Nečinnosť správcu dane v kontexte otázky žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy a ústavnej sťažnosti

Júlia Ondrová*
Michal Úradník**

DOI: <https://doi.org/10.24040/sap.2024.11.2-3.156-164>

Abstrakt:

ONDROVÁ, Júlia - ÚRADNÍK, Michal: *Nečinnosť správcu dane v kontexte otázky žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy a ústavnej sťažnosti*. Otázka rýchlosti konania a rozhodovania orgánu verejnej moci je pre účastníka daného konania vždy dôležitá, a to platí aj pokiaľ ide o postup správcu dane. Na podklade komparácie budú predstavené vybrané inštitúty ako právne nástroje na odstránenie nečinnosti správcu dane. Jedným z nich je aj podanie sťažnosti pre nečinnosť príslušnému správcovi dane či rozhodnutie nadriadeného orgánu akým je Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky. Porovnanie sa bude týkať aj otázky prípustnosti podania ústavnej sťažnosti pre nečinnosť správcu dane, a to práve s ohľadom na inštitút žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa Správneho súdneho poriadku.

Kľúčové slová:

správca dane, nečinnosť, sťažnosť, podnet, upozornenie, žaloba, ústavná sťažnosť

Tax Administrator Failure to Act within the Accusation Context Against the Body of Public Administration Inactivity and the Constitutional Appeal

Abstract:

ONDROVÁ, Júlia - ÚRADNÍK, Michal: *Tax Administrator Failure to Act within the Accusation Context Against the Body of Public Administration Inactivity and the Constitutional Appeal*. The question of the motion speed and the adjudicate of the public administration body is always important for the juristic of the definite procedure and the same is valid for the tax administrator advancement. On the base of the comparison there are presented the selected institutes as the lawful appropriate tools to do away with the tax administrator inactivity. One of them rests in the file of complaint regarding the competent tax administrator failure to act or the adjudication of the superior body such as the Slovak Republic Financial Directorate. The comparison will be concerned with

* JUDr. Júlia Ondrová, PhD., univ.doc., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Právnická fakulta, Katedra ústavného práva a teórie práva, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2954-6907>

** JUDr. Michal Úradník, PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Právnická fakulta, Katedra obchodného a finančného práva, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1748-6399>

the question concerning the acceptability to file the constitutional complaint as the result of the tax administrator inactivity, and at the same time it is taking into consideration the accusation institute against the failure of the public administration body to act as it is declared by the Administrative Judiciary Code.

Key words:

tax administrator, failure to act, inactivity, complain, motion, accusation, constitutional appeal

Úvod

Nečinnosť správcu dane môže mať rôzne podoby ako napríklad nekonanie počas daňovej kontroly, alebo napríklad v rámci samotného daňového konania. Kým v prípade daňovej kontroly je ďalší procesný postup pomerne jednoznačný, v prípade daňového konania nastáva niekoľko právnych otázok. Ipso facto, jednou zo zákonných prekážok vykonania daňovej kontroly, ktorá už bola judikatúrou všeobecných súdov, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky potvrdená,¹ je uplynutie prekluzívnej lehoty pre uskutočnenie daňovej kontroly. Podľa § 46 ods. 10 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „daňový poriadok“) je lehota na vykonanie daňovej kontroly najviac jeden rok odo dňa jej začatia. V prípade prekročenia lehoty na vykonanie daňovej kontroly daňovým úradom nie je možné pokračovať vo vyrubovacom konaní, pretože dôkazy zabezpečené v priebehu daňovej kontroly nadobudnú povahu nezákonne získaného dôkazného prostriedku.² Nerešpektovaním maximálnej dĺžky trvania daňovej kontroly daňový úrad poruší nielen daňový poriadok, ale aj zásadu primeranosti a zásadu zákonnosti v daňovom konaní. V situácii, keď už bol použitý protokol z takejto daňovej kontroly, je celé daňové konanie zaťažené vadou nezákonnosti a rozhodnutie, ktoré je jeho zavŕšením a vychádza zo skutočností zistených počas nezákonnej daňovej kontroly je rovnako nezákonné.³ Uvedené sa ale nevzťahuje na nečinnosť správcu dane v daňovom konaní.

1. Nečinnosť správcu dane v daňovom konaní

Podľa § 65 ods. 1 daňového poriadku je orgán príslušný na rozhodnutie v daňovom konaní povinný rozhodnúť bezodkladne, najneskôr však do ôsmich dní odo dňa začatia konania, ak to povaha vecí pripúšťa a je tak možné urobiť na základe dokladov predložených daňovým subjektom. Ak to nie je možné, lehota na rozhodnutie je najviac 30 dní odo dňa začatia konania. V osobitne zložitých prípadoch orgán

1 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 314/2015 zo dňa 16.12.2015.

2 Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 S 72/2018 zo dňa 09.04.2019.

3 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 24/2010 zo dňa 29.06.2010. K tomu pozri: ÚRADNÍK, M. *Zásady deliktuálneho trestania vo vybraných oblastiach finančného práva s akcentom na otázku ne bis in idem*. Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2023. s. 108.

príslušný na rozhodnutie rozhodne do 60 dní. Zákonodarca predpokladá aj skutkové situácie, keď vzhľadom na mimoriadnu zložitosť prípadu alebo iné závažné okolnosti alebo osobitnú povahu prípadu nemožno rozhodnúť ani v lehote do 60 dní, potom môže túto lehotu pred jej uplynutím na základe písomného odôvodnenia primerane predĺžiť druhostupňový orgán, ktorým je v prípade nečinnosti správcu dane Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky. Ak rozhoduje druhostupňový orgán, môže túto lehotu pred jej uplynutím na základe písomného odôvodnenia primerane predĺžiť Ministerstvo financií Slovenskej republiky, a ak rozhoduje ministerstvo, potom lehotu predlžuje sám minister. Daňový poriadok však už nešpecifikuje dĺžku trvania novej, takto primerane predĺženej lehoty na rozhodnutie. Ustanovuje len povinnosť, aby orgán príslušný na rozhodnutie v daňovom konaní, ktorý nemôže vo veci rozhodnúť v lehote do 60 dní, o tom písomne a s uvedením dôvodov upovedomil daňový subjekt, ktorý je účastníkom daného konania.

Vychádzajúc zo základných zásad správy daní, keď pri správe daní sa dbá aj na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových a iných subjektov, je nutné prezumovať jednu zo základných zásad každého konania, a to rýchlosť konania, ktorej zodpovedá právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Nečinnosť príslušného orgánu, napríklad správcu dane, nemôže dlhodobo pretrvávať. Dikcia § 66 daňového poriadku upravuje opatrenie proti nečinnosti, keď za predpokladu, že orgán príslušný na rozhodnutie v daňovom konaní je nečinný a nerozhodne ani v lehotách ustanovených v § 65 ods. 1 a 2 daňového poriadku a nápravu nemožno dosiahnuť inak a povaha veci to nevyklučuje, je príslušný vo veci rozhodnúť druhostupňový orgán. Atrahovaním⁴ tak dochádza k zmene funkčnej príslušnosti, keď z orgánu obvykle druhého stupňa sa stane prvostupňový orgán rozhodujúci vo veci.

Ustanovenie § 66 daňového poriadku je ale potrebné skúmať podrobnejšie, pretože pre jeho uplatnenie sa vyžaduje nielen nečinnosť tzv. orgánu prvého stupňa, ale kumulácia skutočností, že tento nečinný orgán nerozhodne ani v predĺženej lehote, nápravu nemožno dosiahnuť iným spôsobom a povaha veci nevyklučuje, aby vo veci rozhodol orgán druhého stupňa.

Pokiaľ ide o druhú podmienku, a to nerozhodnutie príslušného orgánu v lehote podľa § 65 ods. 1 a 2 daňového poriadku, vhodnejšia by bola formulácia právnej úpravy, ak príslušný orgán nerozhodne ani v primerane predĺženej lehote podľa § 65 ods. 2 daňového poriadku, pretože ustanovenie prvého odseku ustanovuje tzv. maximálnu lehotu pre rozhodnutie o určitej právnej veci, ktorej dĺžku prispôsobuje priamo úmerne jej náročnosti. Zároveň druhý odsek tohto ustanovenia precizuje možnosť predĺženia lehoty na rozhodnutie druhostupňovým orgánom, a to v prípade, ak nemožno rozhodnúť ani v tzv. základnej zákonnej lehote v jej maximálnom trvaní 60 dní. Nečinnosť príslušného orgánu na rozhodnutie v prvom stupni preto nastáva až absenciou jeho rozhodnutia v predĺženej lehote podľa § 65 ods. 2 daňového poriadku.

V kontexte posudzovaných právnych inštitútov na odstránenie nečinnosti správcu dane je však dôležitejším spojenie „a nápravu nemožno dosiahnuť inak“. Ustanovenie

4 K atrahovaniu porovnaj aj komentár k daňovému poriadku: KUBINCOVÁ, S. *Daňový poriadok. Komentár. 2. vydanie.* Praha : C. H. Beck, 2024. 1136 s. ISBN 978-80-7400-982-2.

§ 66 daňového poriadku obsahuje požiadavku vyčerpania iných prostriedkov nápravy, ktoré obnovia činnosť nekonajúceho orgánu prvého stupňa. Napríklad v prípade nečinnosti správcu dane, ktorým je daňový úrad sa odôvodňuje podanie daňovníka ako účastníka konania, v ktorom dochádza k nečinnosti, adresované Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky. Kompetenciou Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky je riadiť a kontrolovať daňové úrady, colné úrady a Kriminálny úrad finančnej správy.⁵

Daňovník je oprávnený nečinnosť správcu dane namietať aj podaním sťažnosti, ktorou sa podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v platnom znení (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené práve nečinnosťou orgánu verejnej správy. Príslušným na vybavenie sťažnosti bude správca dane, ktorého nečinnosť daňovník namieta.⁶

2. Žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy a ústavná sťažnosť

Podľa § 242 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej len „Správny súdny poriadok“)⁷ sa žalobca môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní. Žalobca podľa § 244 ods. 1, ktorý nie je orgánom verejnej správy, sa zároveň žalobou môže domáhať aj primeraného finančného zadosťučinenia vzniknutého v dôsledku nečinnosti orgánu verejnej správy. Žalobná legitimácia na podanie žaloby proti nečinnosti je však v zmysle § 244 ods. 1 Správneho súdneho poriadku podmienená bezúspešným vyčerpaním sťažnosti podľa osobitného predpisu,⁸ alebo podnetu na prokuratúre.⁹ Podľa § 245 Správneho súdneho poriadku je žalovaným ten orgán verejnej správy, ktorý podľa žalobcu má povinnosť vydať rozhodnutie alebo opatrenie, vykonať úkon alebo začať z úradnej povinnosti administratívne konanie.

5 § 4 ods. 3 písm. a) zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

6 § 11 zákona o sťažnostiach.

7 K tomu pozri: SREBALOVÁ, M. - PEKÁR, B. - HORVAT, M. Vybrané pojmy a postupy podľa Správneho súdneho poriadku. In *Správni soudnictví - 15 let existence soudního řádu správního vs. prvotní zrušení s aplikací nového správního soudního poriadku : sborník z konference a společného zasedání kateder správního práva ČR a SR konaného ve dnech 22. až 23. března 2018 na Právnické fakultě UP v Olomouci*. [online.] 1. vyd. Olomouc : Iuridicum Olomoucense, 2018. s. 297-308. [17.03.2024]. Dostupné na internete: https://www.pf.upol.cz/fileadmin/userdata/PF/Katedry/VPK/Sbornik_ze_zasedani_kateder_SP_2018.pdf, PEKÁR, B. *Vybrané nadnárodné aspekty výkonu verejnej správy*. 1. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2018. 173 s. V súvislosti so Správnym súdnym poriadkom pozri aj: KUBINCOVÁ, S. – JAMRICHOVÁ, T. *Zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. 744 s. a PÍRY, M. *Zákon o správnom konaní (správny poriadok). Veľký komentár*. 1. vyd. Žilina : Eurokódex, 2022. 255 s.

8 vyššie zmieňovaný zákon o sťažnostiach.

9 K tomu pozri: BARICOVÁ, J. - FEČÍK, M. - ŠTEVČEK, M. - FILOVÁ, A. a KOL. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C.H. Beck, 2018. s. 1195 a nasl.

Okrem žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 Správneho súdneho poriadku prichádza do úvahy aj iniciovanie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, keď fyzická alebo právnická osoba sa bude domáhať ústavnoprávneho prieskumu nečinnosti orgánu verejnej správy. V kontexte uvedeného je však potrebné osobitne zohľadniť subsidiaritu rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky¹⁰ a zákonnej možnosti odmietnutia ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

3. Subsidiarita uplatnenia ústavnej sťažnosti

V rámci posudzovania otázky prípustnosti ústavnej sťažnosti na zbytočné prietahy v konaní orgánu verejnej správy¹¹ a žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy Ústavný súd Slovenskej republiky už vo viacerých svojich rozhodnutiach¹² skonštatoval, že na rozdiel od konania proti nečinnosti podľa § 250t a § 250u zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“), konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 až § 251 Správneho súdneho poriadku neskončí vyhovením žaloby, ale až odstránením nečinnosti, ktoré je žalovaný orgán verejnej správy povinný preukázať správne mu súdu v určenej lehote. Je tak povinný urobiť zaslaním vydaného rozhodnutia, opatrenia alebo oznámenia o vykonanom úkone, prípadne o začatí administratívneho konania v určenej lehote správne mu súdu podľa dikcie § 250 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Ak žalovaný orgán verejnej správy svoju nečinnosť v určenej lehote bezdôvodne neodstráni, správny súd mu môže uložiť pokutu až do výšky 2 000 eur, a to aj opakovane.¹³ Takto rozhodnúť môže správny súd aj bez návrhu, pričom ak rozhoduje na základe žalobcom podaného návrhu, nie je viazaný navrhnutou výškou pokuty.¹⁴ Nová právna úprava účinná od 1. júla 2016 je

10 K procesným podmienkam konania pred ústavným súdom pozri: MACEJKOVÁ, I., BÁRÁNY, E., BARICOVÁ, J. - FIAČAN, I. - HOLLÄNDER, P. - SVÁK, J. a KOLEKTÍV. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C.H. Beck, 2020. s. 344-358. Bližšie aj: LALÍK, M. - LALÍK, T. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, s.r.o., 2019. 639 s.

11 K tomu pozri: PEKÁR, B. Súdny prieskum správnych rozhodnutí - nadnárodný kontext. In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike : zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. 1. vyd. Bratislava : Univerzita Komenského, 2023. s. 209-220.

12 Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 470/2020 zo dňa 22.10.2020, Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 64/2021 zo dňa 23.02.2021, Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 199/2022 zo dňa 12.04.2022, Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 299/2023 zo dňa 18.05.2023.

13 Bližšie pozri: § 80 ods. 1 písm. d), § 80 ods. 2 prvá veta a § 251 ods. 1 Správneho súdneho poriadku.

14 Bližšie pozri: § 80 ods. 2 druhá veta Správneho súdneho poriadku.

teda oproti pôvodnej¹⁵ konzekventnejšia, pretože následok nerešpektovania súdneho rozhodnutia zo strany žalovaného orgánu verejnej správy neprenáša na žalobcu, ktorý už nemusí podať ďalšiu žalobu, o ktorej by sa rozhodovalo v novom konaní.¹⁶ Ústavný súd Slovenskej republiky tak považuje uvedený právny prostriedok nápravy podľa Správneho súdneho poriadku za spôsobilý poskytnúť ochranu namietaným právam sťažovateľov.¹⁷

Subsidiarita právomoci ústavného súdu, vyjadrená aj v dikcii § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vedie k záveru, že ak samotný zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom. Sťažovatelia nemajú podľa Ústavy Slovenskej republiky, zákona o ústavnom súde a stabilnej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Takáto postupnosť sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a uplatňovaná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdy zodpovedajú za ochranu základných práv a slobôd na úrovni ich právomocí.¹⁸ Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú¹⁹ všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Podmienka vyčerpania právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd, sa nevyžaduje, ak sťažovateľ podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde preukáže, že tieto právne prostriedky nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Navyše, s účinnosťou od 1. júla 2023 sa žalobca môže žalobou podľa § 242 Správneho súdneho poriadku domáhať nielen odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní, ale aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie práv spôsobených nečinnosťou správneho orgánu. Podľa dôvodovej správy k uskutočnenej novele Správneho súdneho poriadku²⁰

15 Bližšie pozri: § 250t a § 250u Občianskeho súdneho poriadku.

16 Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 533/2023 zo dňa 04.10.2023.

17 Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/2024 zo dňa 18.01.2024. K tomu pozri: ONDROVÁ, J. - ÚRADNÍK, M. *Ústavnoprávne aspekty ústavnej sťažnosti*. 1. vyd. Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2024. s. 72 a nasl.

18 čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení.

19 Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená len samotné faktické podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. - Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 337/2024 zo dňa 18.06.2024.

20 zákonom č. 239/2023 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony.

tým zákonodarca reagoval na viaceré rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva proti Slovenskej republike,²¹ podľa ktorých dovtedajšia právna úprava žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy nepredstavovala účinný vnútroštátny mechanizmus nápravy porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote v konaniach prebiehajúcich pred správnyimi orgánmi a následne pred súdmi.

Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky po novele Správneho súdneho poriadku možno konštatovať, že správna žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy spĺňa všetky atribúty účinného prostriedku nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože v prípade zistenej nečinnosti správneho orgánu správny súd uloží povinnosť konať a rozhodnúť v konkrétnej lehote, disponuje donucovacím prostriedkom vo forme ukladania pokút správne mu orgánu a dohliada na vec až do skončenia administratívneho konania vydaním rozhodnutia, pričom správny súd disponuje právomocou primerane finančne odškodniť ujmu na právach účastníkov správneho konania spôsobenú namietanou nečinnosťou správneho orgánu.²²

Záver

Daňový poriadok v príslušných ustanoveniach stanovuje zákonné lehoty na rozhodnutie. V prípade nečinnosti správcu dane však do úvahy prichádzajú viaceré inštitúty, ktorých uplatnenie má svoju logickú a právnu postupnosť. Predbehnutie niektorého prostriedku ochrany práv nebude mať spravidla za následok odstránenie stavu právnej neistoty, keďže pre jeho neprípustnosť bude jeho aplikácia vylúčená. Typickým príkladom je vyčerpanie iných, tzv. mimosúdnych prostriedkov nápravy a v prípade pretrvania zbytočných prieťahov v konaní podanie žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Podanie ústavnej sťažnosti preto aj v zmysle subsidiarity právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky nemôže tieto právne prostriedky suplovať.

Literatúra:

- BARICOVÁ, J. - FEČÍK, M. - ŠTEVČEK, M. - FILOVÁ, A. a KOL. 2018. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C.H. Beck, 2018. 1824 s. ISBN 978-80-7400-678-4.
- KUBINCOVÁ, S. 2024. *Daňový poriadok. Komentár. 2. vydanie*. Praha : C. H. Beck, 2024. 1136 s. ISBN 978-80-7400-982-2.
- KUBINCOVÁ, S. - JAMRICOVÁ, T. 2022. *Zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2022. 744 s. ISBN 978-80-7400-883-2.

21 Napríklad rozsudky EŠP vo veciach Engelhardt proti Slovenskej republike zo dňa 31.08.2018, sťažnosť č. 12085/16; Oros proti Slovenskej republike zo dňa 18. 11.2021, sťažnosť č. 7303/21; Balogh a ďalší proti Slovenskej republike zo dňa 16.12.2021, sťažnosti č. 7918/19 a 43062/20 a Kľačanová proti Slovenskej republike zo dňa 31.03.2022, sťažnosť č. 8116/19.

22 Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 258/2024 zo dňa 14.05.2024.

- ĽALÍK, M. - ĽALÍK, T. 2019. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. Bratislava : Wolters Kluwer SR, s.r.o., 2019. 639 s. ISBN 978-80-571-0111 6.
- MACEJKOVÁ, I. - BÁRÁNY, E. - BARICOVÁ, J. - FIAČAN, I. - HOLLÄNDER, P. - SVÁK, J. a KOLEKTÍV. 2020. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie Bratislava : C.H. Beck, 2020. 1640 s. ISBN 978-80-89603-90-9.
- ONDROVÁ, J. - ÚRADNÍK, M. 2024. *Ústavnoprávne aspekty ústavnej sťažnosti*. 1. vyd. Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2024. 190 s. ISBN 978-80-557-2137-8.
- PEKÁR, B. 2023. *Súdny prieskum správnych rozhodnutí - nadnárodný kontext*. In *Pôsobnosť a organizácia správneho súdnictva v Slovenskej republike : zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*. 1. vyd. Bratislava : Univerzita Komenského, 2023. s. 209-220. ISBN 978-80-7160-339-9.
- PEKÁR, B. 2018. *Vybrané nadnárodné aspekty výkonu verejnej správy*. 1. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2018. 173 s. ISBN 978-80-7598-264-3.
- PÍRY, M. 2022. *Zákon o správnom konaní (správny poriadok). Veľký komentár*. 1. vyd. Žilina : Eurokódex, 2022. 255 s. ISBN 978-80-8455-111-6.
- SREBALOVÁ, M. - PEKÁR, B. - HORVAT, M. 2018. *Vybrané pojmy a postupy podľa Správneho súdneho poriadku*. In *Správní soudnictví - 15 let existence soudního řádu správního vs. prvotní zrušení s aplikací nového správního soudního poriadku : sborník z konference a společného zasedání kateder správního práva ČR a SR konaného ve dnech 22. až 23. března 2018 na Právnické fakultě UP v Olomouci*. [online.] 1. vyd. Olomouc : Iuridicum Olomoucense, 2018. s. 297-308. ISBN 978-80-88266-25-9 [17. 03.2024]. Dostupné na: https://www.pf.upol.cz/fileadmin/userdata/PF/Katedry/VPK/Sbornik_ze_zasedani_kateder_SP_2018.pdf
- ÚRADNÍK, M. 2023. *Zásady deliktuálneho trestania vo vybraných oblastiach finančného práva s akcentom na otázku ne bis in idem*. Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2023. 172 s. ISBN 978-80-557-2072-2.

Summary: Tax Administrator Failure to Act within the Accusation Context Against the Body of Public Administration Inactivity and the Constitutional Appeal

The Taxation Code definite provisions declare clearly the stated legislative time-limits for deciding. In case of the tax administrator failure to act, then the several institutes come to the fore, their applying has a logical and legal progression. As a rule, the advance of some appliance usually has no consequence regarding the legal doubttees abate that is given by its inadmissibility, and therefore its application is excluded. The typical example rests in the used up of the so-called extraordinary remedy means, and in case of the useless hold-out lengths concerning the procedure of the file complaint against the public administration body failure to act. The file of the constitutional appeal cannot supply the mentioned legal remedies even within the sense of the subsidiarity competences of the Slovak Republic Constitution Court.

JUDr. Júlia Ondrová, PhD., univ. doc.
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Právnická fakulta, Katedra ústavného práva a teórie práva
Komenského 20,
974 01 Banská Bystrica
Slovenská republika
e-mail: julia.ondrova@umb.sk

JUDr. Michal Úradník, PhD.
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Právnická fakulta, Katedra obchodného a finančného práva
Komenského 20, 974 01 Banská Bystrica, Slovenská republika
e-mail: michal.uradnik@umb.sk



Obsah článku podlieha licencií Creative Commons Attribution 4.0 International Licence CC BY (Júlia Ondrová - Michal Úradník).

Adresa redakcie/Editors address:

Štát a právo
Právnická fakulta UMB
Komenského 20
974 01 Banská Bystrica
e-mail: statapravo@post.sk

Štát a právo

State and law

Časopis Štát a právo je vedecko-teoretickým časopisom pre otázky vedy o štáte a práve, právnej histórie a jednotlivých právnych odvetví právnej praxe. Je určený predovšetkým vysokoškolským učiteľom, vedeckým pracovníkom, študentom doktorandského štúdia na právnických fakultách, ako aj širokej právnickej verejnosti pôsobiacej v právnej praxi a v štátnych a samosprávnych orgánoch. Uverejňuje pôvodné štúdiá a články z rôznych odvetví práva, eseje, informácie, diskusie, analýzy, správy z vedeckého života, recenzie a anotácie, ako aj správy k životným jubileám významných predstaviteľov vied o štáte a práve, taktiež z medzinárodných konferencií a sympózií na aktuálne vedecko-teoretické témy a podobne.

V záujme kvality obsahu, skladby i žánrovej pestrosti si dovoľujeme požiadať, aby autori rukopisov dodržiavali tieto pokyny:

1. Rukopis posielajte (výlučne v editore MS Word) na e-mailovú adresu: statapravo@post.sk.
2. Rozsah rukopisov:
 - a) štúdie v rozsahu 20 normovaných strán,
 - b) články v rozsahu 5 – 10 nstr.,
 - c) informácie do 5 nstr.,
 - d) recenzie do 5 nstr.Iný rozsah je potrebné vopred dohodnúť s redaktorom časopisu.
3. Pri konečnom spracovaní používajte výlučne font Times New Roman CE, písmo veľkosti 12 pt, pri riadkovaní 1,5, okraje zľava aj sprava po 2,5 cm, zhora aj zdola po 3 cm.
4. Rukopis má obsahovať názov článku, krstné meno a priezvisko autora (s pozn. * pod čiarou s uvedením titulov a pracovným zaradením na pracovisku), abstrakt, ktorý musí obsahovať názov štúdie alebo článku v rozsahu 15 riadkov, kľúčové slová max. 10 slov, nasleduje názov článku v AJ, abstrakt v AJ, kľúčové slová v AJ, citovanie literatúry žiadame realizovať prostredníctvom poznámky pod čiarou. V závere článku žiadame uviesť zoznam použitej literatúry v abecednom poradí a resume v anglickom jazyku.
5. Štúdie a články požadujeme štruktúrovať:
 - a) abstrakt, kľúčové slová,
 - b) úvod s naznačením problematiky,
 - c) rozbor problematiky podľa zvolenej metodológie,
 - d) záver a resume v anglickom jazyku.
6. K materiálom uveďte presnú adresu pracoviska, pracovné zaradenie (funkciu) a e-mail.

Prosíme autorov, aby dôrazne rešpektovali pokyny na úpravu a formu článkov. Rukopisy, ktoré nebudú spĺňať formálne požiadavky, nemôžu byť zaradené na publikovanie.

Vzhľadom na kapacitné možnosti je počet publikovaných príspevkov limitovaný. O zaradení, či prípadnom nezaradení príspevku budú autori včas informovaní. Autorský honorár sa nevypláca. Autorom publikovaných príspevkov bude zaslané aktuálne číslo časopisu so zverejneným príspevkom.

Na tvorbe časopisu sa môžete podieľať aj ako recenzent. V prípade záujmu nás kontaktujte prostredníctvom e-mailového kontaktu: statapravo@post.sk.

Vydavateľ: Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Národná 12, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 30232295. Časopis je vydávaný 4x ročne. Dátum vydania 1. 10. 2024.